

לוחות ושברי לוחות מונחים בארון

(ע"פ ספר המה ינחמוני [האדמו"ר מטאלנא], פרשת תרומה עמ' 173-178)

(1) שמות (תרומה) – פרק כה, פסוק טז
וַנִּתֵּן אֶל הָאָרוֹן אֶת הָעֵדוּת אֲשֶׁר אֶתַּן אֵלֶיךָ.

(2) רש"י (שם)
"העדות" – התורה, שהיא לעדות ביני וביניכם, שצויתי אתכם מצות הכתובות בה:

(3) שמות (תרומה) – פרק כה
יִזְעָשִׂיתָ כִּפְרֵת זָהָב טָהוֹר: אֲמֹתִים וְחֹצֵי אַרְבָּע, וְאֵמָה וְחֹצֵי רְחֻבָּהּ. יִחַ וְעֵשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרָבִים זָהָב; מְקֻשָּׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם, מְשֻׁנֵי קְצוֹת הַכִּפְרֵת. יִט וְעֵשֶׂה כְּרוֹב אֶחָד מְקַצָּה מְזָה, וּכְרוֹב אֶחָד מְקַצָּה מְזָה; מִן הַכִּפְרֵת תַעֲשׂוּ אֶת הַכְּרָבִים, עַל שְׁנֵי קְצוֹתָיו. כ וְהָיוּ הַכְּרָבִים פְּרָשֵׁי כְּנָפִים לְמַעַלָּה, סֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכִּפְרֵת, וּפְנֵיהֶם, אִישׁ אֶל אָחִיו; אֶל הַכִּפְרֵת יִהְיוּ פְּנֵי הַכְּרָבִים. כֹּא וַנִּתֵּן אֶת הַכִּפְרֵת עַל הָאָרוֹן מִלְּמַעְלָה; וְאֵל הָאָרוֹן תִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת, אֲשֶׁר אֶתַּן אֵלֶיךָ. כב וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שָׁם, וְדַבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכִּפְרֵת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרָבִים אֲשֶׁר עַל אָרוֹן הָעֵדוּת, אֶת כָּל אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

(4) רש"י (שם, פסוק כא)
"וְאֵל הָאָרוֹן תִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת" – לא ידעתי למה נכפל, שהרי כבר נאמר "וַנִּתֵּן אֶל הָאָרוֹן אֶת הָעֵדוּת אֲשֶׁר אֶתַּן אֵלֶיךָ" (פסוק טז)? ויש לומר שבא ללמד, שבעודו ארון לבדו בלא כפרת, יתן תחלה העדות לתוכו, ואחר כך יתן את הכפרת עליו. וכן מצינו כשהקים את המשכן נאמר "וַיִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת אֶל הָאָרוֹן" (שמות מ כ), ואחר כך "וַיִּתֵּן אֶת הַכִּפְרֵת עַל הָאָרוֹן מִלְּמַעְלָה".

(5) משנה - מסכת יומא דף נג:
משניטל ארון, אבן היתה שם מימות נביאים ראשונים ושתייה היתה נקראת גבוה מן הארץ שלש אצבעות ועליה היה נותן...

(6) רש"י (שם)
במשנה משניטל ארון אבן היתה שם. ק"ל מדוע לא עשו ארון אחר בבית שני? ואי משום דכתיב "וַנִּתֵּן אֶל הָאָרוֹן אֶת הָעֵדוּת", דמשמע דעיקרו אינו אלא לצורך העדות, הלא גם בחשן כתיב "וַנִּתֵּן אֶל חַה"מ אֶת הָאוּרִים וְגוֹיִם", ואפ"ה לדעת הראב"ד הבאתיו לעיל בספ"ק לא היו בב"ש ומ"מ עשו את החשן לתשלום החי' בגדים [ועיי' לעיל (ה ב) וברש"י שם בד"ה דלא כתיב]? ואולי משום דכפל השי"ת בצווי נתינת העדות אליו בפרשת תרומה בפסוק טז וכא משמע דלעכב שנה עליהו¹ (ורש"י נדחק שם על כפילתו). וכן בפי' תשא (לא ז) כתיב ואת הארון לעדות דמשמע דאינו אלא לצורך העדות. ועיין רמב"ן בפי' עקב בפסוק בעת ההיא. ולשון המ"ר נשא פי"ב בדרשת אפריון זה הארון כך התורה נאה כו' אמר הקב"ה עשו לה ארון כו'. ולמ"ד שגלה לבבל ל"י מדוע לא החזירו כורש כשאר כלי בית ה'. מה שתמה התו"ט על הרמב"ם ועל הריצב"א במקום עמידת ארון עמש"כ בב"ב (כה) בס"ד:

(7) דעת זקנים מבעלי תוספות - פרשת תרומה (פרק כה, פסוק טז)
ונתת אל הארון. אין זה עקר הצווי דהא כתיב למטה "וְאֵל הָאָרוֹן תִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת", אלא ליתן טעם מפני מה לא יסורו ממנו? כדי שלא ימשמשו בו כי צריך ליתן בו את העדות ויהיה קדוש:

¹ מסכת זבחים דף כג. – "הכתוב שנה עליו לעכב"; מסכת זבחים דף כג. – "שנה עליו הכתוב לעכב."

8) שמואל א' – פרק ד, פסוקים יא-יג

י וַיִּלְחַמוּ פְּלִשְׁתִּים, וַיִּנְגַף יִשְׂרָאֵל וַיִּנְסוּ אִישׁ לְאֹהֲלָיו, וַתְּהִי הַמִּכָּה גְדוֹלָה מְאֹד; וַיִּפֹּל מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁלֹשִׁים אֶלֶף רֶגֶל. **יב וַיִּרָץ אִישׁ בְּנֵימָן מִהַמַּעֲרָכָה, וַיָּבֵא שְׁלֹחַ בַּיּוֹם הַהוּא; וּמִדִּיּו קָרְעִים, וְאֶדְמָה עַל רֹאשׁוֹ. יג וַיָּבֹא, וְהָיָה עָלָיו יוֹשֵׁב עַל הַפָּסָא יָד (נד) דָּרָךְ מִצָּפָה, כִּי הָיָה לְבוֹ חֶרֶד עַל אֲרוֹן הָאֱלֹקִים; וְהָאִישׁ בָּא לְהַגִּיד בְּעִיר, וַתִּזְעַק כָּל הָעִיר.**

9) ילקוט שמעוני – סימן קב

"וַיִּרָץ אִישׁ בְּנֵימָן מִהַמַּעֲרָכָה". זה שאול. ר' לוי בר' סימון ורבנין, ר' לוי אמר ששים מיל הלך שאול באותו היום, במערכה היה, ושמע שנשבו הלוחות, והלך **וחטפן מיד גלית ובא**, ורבנין אמרין ק"פ מיל במערכה היה, וברח לשילה ושמע שנשבו הלוחות **וחטפן מיד גלית ובא**.

10) מסכת סוטה דף לה.

דרש רבא **מפני מה נענש דוד?** מפני שקרא לדברי תורה זמירות שנאמר "זְמִירוֹת הָיוּ לִי חֻקִּים בְּבֵית מְגוּרָי" (תהלים קיט, נד), אמר לו הקב"ה ד"ת שכתוב בהן "התעִיף עֵינֶיךָ בּוֹ וַאֲיַנְנוּ" (משלי כג, ה) אתה קורא אותן זמירות? **הריני מכשילך בדבר שאפילו תינוקות של בית רבן יודעין אותו דכתיב "וְלִבִּי קָהָת לֹא נָתַן כִּי עֲבַדְתָּ הַקֹּדֶשׁ עֲלֵהֶם בְּפִתְּךָ יִשְׂאוּ" (במדבר ז, ט), ואיהו אתייה בעגלתא.**

11) ספרי – פרשת עקב, פיסקא לח

וכן אתה מוצא בארון האלקים שירד לבית עובד אדום הגתי ונתברך בשבילו, שנאמר "וַיִּגַּד לְמִלְךָ דָּוִד לֵאמֹר בְּרַךְ ד' אֶת בֵּית עֹבֵד אָדָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ בְּעִבּוֹר אֲרוֹן הָאֱלֹקִים" (שמואל ב, פרק ו, פסוק יב). והלא דברים קל וחומר: **ומה ארון שלא נעשה לא לשכר ולא להפסד אלא לשברי לוחות שבו נתברך בשבילו, קל וחומר לצדיקים שבעבורם נברא העולם.**

12) מסכת ברכות דף ח:

...כדאמר להו ר' יהושע בן לוי לבניה אשלימו פרשיותיכו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום והזהרו בורידין כרבי יהודה דתנן רבי יהודה אומר עד שישחוט את הורידין, **והזהרו בזקן ששכח תלמודו מחמת אונסו, דאמרינן לוחות ושברי לוחות מונחות בארון.**

13) מסכת מגילה דף כח:

ההוא דהוי תני הלכתא סיפרא וסיפרי ותוספתא ושכיב. אתו ואמרו ליה לרב נחמן ליספדיה מר. אמר היכי נספדיה **הי צנא דמלי סיפרי דחסר.**

14) רש"י (שם)

הי צנא מלא סיפרי - **אינו אלא כסל שמילאוהו ספרים ואין מבין מה בתוכה**, אף שונה הלכות ולא שימש ת"ח ללמוד שיבינוהו טעמי משנה, ופעמים שדברי משנה סותרין זה את זה וצריך לתרצה כגון "הכא במאי עסקינן" וכגון "הא מני? רבי פלוני היא" וכגון "חסורי מיחסרא" אינו יודע מה שונה:

15) מסכת סנהדרין דף צט:

...והיינו דאמר רבא כולהו גופי דרופתקי נינהו טובי לדזכי דהוי דרופתקי דאורייתא.

16) פרקי אבות – פרק ה

בן בג בג אומר הפוך בה והפוך בה דכולה בה, ובה תחזי וסיב ובלה בה, ומינה לא תזוע, שאין לך מדה טובה הימנה:

17) שארית מנחם – פרשת אמור, עמ' פ (ר' שמואל יעקב רובינשטיין אב"ד פאריז)
צחה נאה וחסודה שמעתי בשם הגאון ר"ח סאלאוויציק זצ"ל, אב"ד דבריסק דליטא יצ"ו,
שאמר לאיש אמיד אחד שהיה ת"ח גדול אבל גם הסימן של "עשירים מקמציין" היה בו לסימן
מובהק. ואמר הגאון הנ"ל פעם אחת על סרבנותו מליתן סך מסוים לאיזה דבר גדול: "בן בג בג
אומר: הפך בה והפך בה, דכולא בה, ובה תחזי וסיב ובלה בה. ומנה לא תזוע שאין לך מדה
טובה הימנה". התנא אומר, הפך והפך בה... גמרת דף, עלעלת דף השני, ואף כולה, וכל הש"ס
סיימת, נזדקנת בלימודה, זאת אומרת – כל החיים בלית בד' אמות של הלכה, ועם כל זאת:
מנה לא תזוע, לא זזת ממקומך. והא ראייה: שאין לך מדה – שלא קבלת מדה – טובה
הימנה...

18) קונטרס במספר שמות – עמ' ז-ח (ר' אברהם הלוי שארר שליט"א)